



Odbor lidských práv a ochrany menšin

Čj. 26227-2025-UVCR

Z Á P I S

z jednání Pracovní skupiny k soukromému dárcovství Výboru pro legislativu a financování

Rady vlády pro nestátní neziskové organizace

dne 16. června 2025 od 15:00

Přítomni:

Členky/členové za neziskový sektor, akademickou sféru a experti: Martina Břeňová (Nadace Open society Fund Praha, Pavla Gomba (UNICEF ČR), Lukáš Hejna (Nadace VIA), Lucie Reitingarová (Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR/SOCR), Marek Šedivý (Asociace veřejně prospěšných organizací ČR, z.s./AVPO), Klára Šplíchalová (Fórum dárců, z.s.), Karel Valo (Nadační fond Eduzměna)

Členky/členové za státní správu: Blanka Mattauschová (GFŘ), Gabriela Bulková (MŽP)

Hosté: Milan Klempíř (Svaz průmyslu a dopravy ČR), Ladislav Kučera (Nadační fond Škoda Auto)

Oddělení spolupráce s občanskou společností („OSOS“): Hana Fungačová, Barbora Mičicová, Pavel Mička

Omluveni: Ondřej Fasora (MF), Jan Kroupa (České centrum fundraisingu), Miroslava Nebuželská (22HLAV s.r.o.), Romana Nýdrle (SOCR)

Jednání Pracovní skupiny k soukromému dárcovství při Výboru pro legislativu a financování Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen „pracovní skupina“ nebo „PS“, „VLF“ a „RVNNO“) řídil její předseda L. Hejna. Jednání proběhlo hybridní formou.

Program jednání:

1. Zahájení
2. Diskuze nad výstupy konference *Rozvoj filantropie v ČR*
3. Prioritizace témat a stanovení kroků pro další činnost pracovní skupiny
4. Rozdělení rolí a odpovědností mezi členy pracovní skupiny
5. Informace o postupu aktualizace *Informace GFŘ k uplatnění DPH při bezúplatném dodání zboží*

Průběh jednání:

Ad 1. Zahájení

Jednání zahájil předseda L. Hejna, který přivítal členy a členky (dále jen „členy“) a hosty pracovní skupiny. Na úvod také informoval o postupu prací na aktualizaci *Informace GFŘ k uplatnění DPH při*

bezúplatném dodání zboží. Aktualizace byla z důvodů prací souvisejících s velkou novelou zákona o DPH pozastaveny, ale měly by začít opětovně probíhat od července tohoto roku.

B. Mattaushová doplnila, že GŘ dosud zpracovávalo informace k velké novele zákona o DPH a všechny ostatní projekty byly pozastaveny. Tento projekt by měl být v příštím měsíci obnoven a vyjádřila přesvědčení v jeho úspěšné zakončení. Bod 5. programu tedy již nebyl samostatně zařazen.

L. Hejna shrnul, že PS si na svém počátku stanovila 2 cíle:

1. V oblasti snížení DPH při darování nepotravinových darů, zpracovat modelové případy, které následně GŘ zpracuje do metodického doporučení.
2. Vypracovat návrh zadání analýzy pro TAČR, která se bude týkat sběru dat o darech fyzických a právnických osob uplatněných v daňových přiznáních.

Ad 2. Diskuze nad výstupy konference Rozvoj filantropie v ČR

L. Hejna informoval, že dne 24. dubna proběhla [Konference](#) k výsledkům Analýzy stavu a struktury darování v ČR na základě dostupných dat z daňových přiznání fyzických a právnických osob s formulací doporučení pro další kroky ve smyslu rozvoje dárcovství v ČR, v rámci jejíž workshopové části byly posbírány podněty účastníků k dalšímu rozvoji dárcovství v ČR. Výstupy byly zpracovány a rozeslány členům PS před dnešním jednáním. Cílem jednání PS by mělo být stanovení dalších úkolů pro PS. Mělo by se jednat o 1-3 priority s termínem plnění do konce roku 2026. Pokud by výsledkem bylo zadání návazného výzkumu, výsledky by byly k dispozici právě na konci roku 2026. Poté vyzval členy PS ke sdílení návrhů a reakcí na zaslaný materiál.

K. Valo uvedl, že s množstvím výstupů souhlasí, nicméně některá jsou popsána příliš obecně (např. zaměření na OSVČ bez dalšího upřesnění).

M. Břeňová uvedla, že je důležité se zamyslet nad úlohou Úřadu vlády ČR (ÚV ČR) a jeho roli v podpoře fundraisingu versus činnosti, které by měly vykonávat samy organizace. Z tohoto pohledu je důležitá komunikace zejména politiků, ale i vysokých představitelů veřejné správy. Téma je potřeba tímto způsobem neustále zvědomovat. S ohledem na situaci, kdy USA jednostranně zastavilo financování projektů organizací, jako je Člověk v tísni, což mělo velké dopady, je potřeba vést dialog se soukromým sektorem a podporovat NNO v diverzifikaci financování, tzn. vytvářet v tomto směru osvětu. Je potřeba, aby tento typ informací pronikl do komunikace politiků, což je téma již od minulých parlamentních voleb. Téma komunikace dle zaslaného podkladu rezonovalo také na Konferenci. Rovněž je důležité zaměřit se na motivaci prvodárců a OSVČ.

P. Gomba uvedla, že z diskuze v rámci jedné skupiny na Konferenci vyplynulo, že seznam možných opatření, resp. doporučení může být neomezený a je proto důležité zaměřit se na vybrané prioritní oblasti, jejichž řešení bude mít největší přidanou hodnotu. Jedním ze zjištění výzkumu bylo, že dostupných dat o dárcovství je málo. PS by se měla věnovat pokračování ve sběru dat a otázce, jak na výzkum navázat, a to i mimo nástroje TAČR. Možností je spolupracovat více s Českým statistickým úřadem (ČSÚ), případně s univerzitami. Dále navrhla hodnocení dosavadní činnosti PS, která funguje už přibližně dva roky. Doporučila na příštím jednání zhodnotit dosažené i nedosažené cíle.

M. Šedivý informoval, že se AVPO bude aktivně věnovat trvalému zavedení 30 % odpočtu hodnoty daru ze základu daně. Aktuálně se podařilo prodloužit platnost opatření na 3 roky – nyní je potřeba nalézt argumenty pro jeho trvalé zachování. K tématu stanovení DPH uvedl, že komunikace v této věci za poslední rok a půl se podstatně zlepšila, a přesto že zatím nejsou vidět výsledky, dají se v brzké době očekávat. Téma se řeší víc než 10 let a z tohoto pohledu je doba 2 let relativně krátká.

L. Kučera uvedl, že důležité je mezi navrženými opatřeními stanovit to klíčové. Z jeho pohledu se jedná o zachování 30 % odpočtu hodnoty daru ze základu daně. Motivace dárců totiž vždy souvisí s hodnotovými důvody, ale dárci (FO i PO) se vždy dívají i na ekonomické výhody, které s darováním souvisí.

K. Šplíchalová uvedla, že se Konference účastnily různé druhy organizací, včetně regionálních a z toho vyplývá také širší navržených opatření. Jako důležité uvedla hlavní 2 témata: komunikace/kampaně a sběr dat o dárcovství. V rámci komunikace upozornila na potřebu realistického pohledu na možnosti ÚV ČR v oblasti kampaní, které samy o sobě mohou mít zanedbatelný dopad. Navrhuje, aby ÚV ČR fungoval spíše jako sběrné místo dat a informací pro zastřešující nebo velké organizace, které pak témata efektivně komunikují. V oblasti dat navrhla posílení spolupráce s ČSÚ, jež má k dispozici velké množství dat, ze kterých by pracovní skupina mohla vycházet při své práci, případně by mohla tato data zprostředkovávat dalším aktérům.

L. Reitingerová vyjádřila souhlas s L. Kučerou, že je prioritou zachovat 30 % odpočtu hodnoty daru ze základu daně. Ocenila informaci GFŘ o tom, že nadále pokračují práce na změně Informace GFŘ k uplatnění DPH při bezúplatném dodání zboží, což je z pohledu SOCR zásadní. Stejnou prioritu uvedl i M. Klempíř, který opětovně nabídl spolupráci při přípravě interní metodiky GFŘ.

B. Mattaushová doplnila, že téma uplatňování DPH v případě darování s O. Fasorou (MF) otevírají v dotaznících Evropské komise (EK). Je snahou problém vyřešit, resp. sjednotit na úrovni EU, aby nevznikaly jednotlivé národní úpravy, ať již v zákoně nebo v metodikách. EK se v této souvislosti dotazuje na témata vhodná k řešení na evropské úrovni a GFŘ i MF toto téma konzistentně zmiňují.

L. Reitingerová doplnila, že téma řeší SOCR i v rámci zapojení do evropských struktur, takže EK by měla podnět obdržet i ze strany byznysu.

L. Hejna shrnul průběžné výsledky diskuze a navržená témata:

- uplatňování DPH při darování zboží
- trvalé zachování 30 % odpočtu hodnoty daru ze základu daně
- získání dalších dat o dárcovství (řešení tzv. „bílých míst“ identifikovaných v Analýze), která by mohla odůvodnit např. i trvalé zachování 30% odpočtu hodnoty daru ze základu daně
- komunikace/osvěta o dárcovství

P. Mička připomněl, že je důležité, aby si skupina v každé oblasti stanovila konkrétní úkol. V otázce komunikace a kampaní vidí velký potenciál v případě, že by soukromý nebo nadační sektor požádal o spolupráci při plánování vlastních aktivit. ÚV ČR je pak schopen tento požadavek tlumočit dál a pokusit se politiky vtáhnout do společných aktivit. Otázkou je provedení rešerše toho, jaké jsou možnosti pro tuto spolupráci.

Ad 3. Prioritizace témat a stanovení kroků pro další činnost skupiny

M. Břeňová za klíčová označila témata 30% odpočet hodnoty daru ze základu daně a motivaci dárců a roli ÚV ČR v této oblasti – tedy co může stát konkrétně udělat, aby skutečně podpořil dárce a motivoval je k darování. Zmíněna byla potřeba získání dalších dat o motivaci dárců a propojení tohoto tématu se spoluprací s městy a obcemi, diverzifikací financování a posílením dárcovství tak, aby bylo stabilnější a méně závislé na státním rozpočtu. Byla navržena možnost pilotního projektu typu *matching*, soukromého sektoru s městy a obcemi, který by mohl být impulzem pro systémovější změny v oblasti financování veřejně prospěšných činností. Tento návrh vychází i z práce Expertní skupiny, která se věnuje systémovým změnám financování, a mohl by být příležitostí, jak posunout celé téma dopředu – nejen skrze daňové odpočty, ale i skrze inovativní přístupy, které by mohly změnit současné nastavení a vnímání podpory ze soukromého sektoru.

V návazné diskuzi byl návrh na pilotní projekt typu *matching* s městy/obcemi přijat pozitivně, ale byla otevřena otázka, zda je jeho realizace v kompetenci této pracovní skupiny, nebo spíše VLF, případně celé RVNNO. Bylo navrženo, aby pracovní skupina v následujících měsících připravila jednoduchý podkladový materiál s argumenty, proč by měl stát tento model podpořit – tedy co mu přinese, včetně posílení kofinancování služeb NNO. Zaznělo, že projekt bude potřebovat podporu a zapojení Ministerstva financí (MF), Ministerstva pro místní rozvoj a zástupců samospráv (zejména SMO ČR a případně i Asociace krajů). **L. Hejna navrhl k tématu vytvořit užší skupinu, která se tématu bude věnovat. Cílem je předložit návrh RVNNO na podzimním zasedání k diskusi a případnému udělení mandátu k dalšímu rozpracování návrhu,** nezávisle na politickém vývoji po volbách.

M. Šedivý poté informoval členy PS o snaze iniciovat vznik nové pracovní skupiny na MF, která by se věnovala otázce daňových úlev pro dárce NNO. Ministr financí naznačil vůli skupinu zřídit, nicméně zatím není rozhodnuto a vznik skupiny zůstává nejistý. V současnosti AVPO pracuje na návrzích ohledně možného složení. Hlavní překážkou pro MF je obava ze zneužívání daňových zvýhodnění, především skrze tzv. „firemní neziskovky“ – typicky nadační fondy zakládávané firmami, jejichž účel je často obtížné odlišit od PR nebo interních aktivit firem. M. Šedivý upozornil, že pokud by se podařilo doložit, že tyto případy jsou ojedinělé a zneužívání je minoritní, mohlo by to pomoci zmírnit obavy MF. K tomu však bude zapotřebí vhodná práce s daty a analytickými podklady. Druhým významným tématem je neexistence zákonného vymezení veřejné prospěšnosti. V současnosti je jakýkoli dar neziskové organizaci daňově odpočitatelný bez ohledu na to, zda daná NNO skutečně vykonává veřejně prospěšnou činnost. Pokusy o legislativní vymezení v minulosti neuspěly mimo jiné kvůli odporu některých NNO a také kvůli obavám politických stran, které mají neziskový status a nechtějí čelit přísnějším pravidlům transparentnosti.

Z diskuse vyplynulo, že pracovní skupina by mohla připravovat odborné podklady, které by se do skupiny MF dostaly prostřednictvím zástupců, kteří budou v obou skupinách působit (obdobný model jako v tématu veřejných sbírek). **M. Šedivý bude v této věci pracovní skupinu dále informovat.**

V následné diskuzi byla řešena možnost využití dat z daňových přiznání k posouzení dopadů zvýšeného daňového odpočtu na motivaci dárců. Současná data nestačí k určení, zda změna motivovala nové dárce nebo změnila chování stávajících. K tomu by bylo potřeba pracovat s mikrodaty z daňových přiznání. Mikrodata zatím nejsou dostupná kvůli ochraně osobních údajů, ale probíhá diskuse o jejich anonymizaci.

M. Šedivý uvedl, že by bylo přínosné, pokud by mikrodata prokázala, že daňové zvýhodnění má pozitivní efekt, šlo by o silný argument pro jeho zachování. Výzkum by měl zahrnout jak soukromé, tak firemní dárce, protože jejich motivace se mohou lišit.

L. Reitingerová podpořila předchozí diskuzi o významu mikrodat a uvedla, že zváží, jak by mohl byznys podpořit tuto snahu – **např. provedením průzkumu mezi členy SOCR, který by mohl přinést další argumenty ve prospěch trvalého zakotvení zvýšeného daňového odpočtu.**

L. Kučera upozornil, že podpora 30% daňového odpočtu není jen otázkou dat, ale i symbolickým vyjádřením státu, že si soukromé dárcovství cení a chce ho podporovat. Je však zřejmé, že stát může mít obavy o zneužití opatření, a navrhuje, aby se nestavělo jen na číslech, ale i na kvalitativním ujištění. Měla by být zvážena možnost nastavení určitého standardu pro subjekty, které by z odpočtu profitovaly – například povinnost auditu, transparentního účetnictví apod. Cílem by bylo nabídnout státu řešení, které pomůže obavy rozptýlit, aniž by se spoléhalo pouze na potenciálně rizikový výklad dat. Data totiž mohou být interpretována různě – a snadno mohou být použita proti smyslu opatření. Proto doporučuje opatrnost a důraz spíše na hodnotové a systémové nastavení než jen na statistiku.

P. Gomba doplnila, že i na úrovni mikrodat bude velmi složité očistit data od jiných důvodů proč lidé darovali (tornádo, záplavy). Proto se přiklání také ke kvalitativnímu výzkumu motivace dárců. Zároveň se připojila k podnětu L. Kučery rozptýlit obavy státu z trvalého zvýšení daňového odpočtu. Zároveň je potřeba mít na paměti, že i zaměření proběhlého výzkumu bylo širší než jen otázka argumentů pro daňový odpočet. V rámci soukromého dárcovství může stát udělat 3 věci: **sledovat, podpořit, pochválit**. Co se týče sledování dat, bylo vy vhodné pozvat zástupkyni ČSÚ a vytěžit údaje, které má ČSÚ k dispozici.

L. Hejna uvedl, že v rámci mikrodat lze vlivy událostí jako je tornádo nebo záplavy s využitím sociologických metod vysledovat.

K. Šplíchalová upozornila na to, že při práci s tvrdými daty je zásadní právě jejich interpretace, která je bez kvalitativního výzkumu obtížná. Tvrdá data tedy mohou sloužit jako rámcový obraz situace. Uvedla, že MF sledovalo čerpání maximální výše daňového odpočtu, což může být údaj zajímavý pro dokreslení situace, ale nejedná se o klíčový údaj.

P. Mička poté navrhnul, že OSOS požádá ČSÚ, aby jmenoval svou zástupkyni do pracovní skupiny.

Dle L. Hejny skupina nebude zřejmě schopná předmět návazného výzkumu stanovit a k zapojení ČSÚ uvedl, že i zpracovaná analýza dárcovství z daňových přiznání vycházela z dat ČSÚ a spolupráce tam probíhala. Přizvání zástupkyně ČSÚ podpořil.

Dále shrnul k tématu komunikace:

- nezavádět nové ocenění, ale zahrnout téma do již existujících platform NNO a byznysu
- zapojit do oceňovacích akcí politické představitele

Z následné diskuze vyplynulo, že je vhodné udělat rešerši stávajících oceňování. OSOS navázalo spolupráci se Západočeskou univerzitou, jež je nově zastoupena v RVNNO, ale zatím se k těmto tématům diplomové práce nikdo nepřihlásil. Více kapacit na tuto činnost OSOS nemá.

L. Hejna osloví v této otázce M. Břeňovou, která již není přítomna.

M. Šedivý navrhl jako praktický krok zajistit monitoring médií se zaměřením na téma dárcovství, což by mohlo přinést relevantní přehled o veřejné a mediální debatě na dané téma. Současně upozornil na riziko neautentické komunikace politiků, kteří sami nemají osobní zkušenost s dárcovstvím. Pokud by takoví politici veřejně mluvili o podpoře darování, může to působit kontraproduktivně.

K. Šplíchalová uvedla, že je důležité si upřesnit, co přesně je záměrem – uspořádání akcí nebo spíše tvorba podkladových materiálů.

L. Kučera poté nabídnul spolupráci ve věci monitoringu tisku, pokud obdrží upřesňující zadání. Poté uvedl příklad ocenění Josefa Vavrouška, které slouží jako funkční propojení mezi odborníky, občanskou společností a politickou reprezentací. Odborná komise vybere kandidáty z nominací od environmentálních organizací, ty pak doporučuje ministrovi životního prostředí, který uděluje speciální cenu. Ocenění probíhá v Senátu ČR, čímž se zvyšuje jeho symbolický i veřejný dopad. Aktuálně existují ocenění, např. Ceny Fóra dárců, ale postrádají silnější návaznost na státní instituce a politickou reprezentaci. Nové nebo upravené ocenění s touto vazbou by mohlo přinést vyšší prestiž, společenské uznání a zároveň pomoci šířit hodnotu dárcovství ve veřejné debatě.

K. Šplíchalová doplnila, že akce Fóra dárců, přesto že spolupracují s některými politiky, jsou záměrně apolitické.

L. Hejna poté uvedl, že cílem pro nadcházející období bude připravit jeden až dva konkrétní návrhy pro další práci, které budou předloženy na příštím jednání plánovaném na podzim. Poté jednání ukončil.

Úkoly:

Oddělení spolupráce s občanskou společností

1. ověří možnost zveřejnění dat získaných od GFŘ v nezpracované podobě na webových stránkách ÚV ČR (*úkol trvá z minulého jednání*),
2. osloví členy PS s žádostí o zapojení do přípravy materiálu pro RVNNO s argumenty pro zavedení „matchingu“, soukromého sektoru s městy a obcemi,
3. požádá ČSÚ o jmenování zástupkyně do PS,
4. ověří možnosti monitoringu tisku v tématu dárcovství v rámci ÚV a případně požádá L. Kučeru o sdílení dalších informací.

L. Hejna

1. ověří kapacitu M. Břeňové provést rešerši oceňování dárcovství v ČR.

M. Šedivý

1. bude pracovní skupinu informovat o postupu zřizování pracovní skupiny na MF k trvalému zachování 30% odpočtu hodnoty daru ze základu daně.

B. Mattauschová (GFŘ)

1. zašle Oddělení spolupráce s občanskou společností návrh novelizace Informace GFŘ k bezúplatnému darování zboží, který jej poté rozešle k připomínkám členům pracovní skupiny (*úkol trvá z minulého jednání*).

Příloha:

Výstupy konference Rozvoj dárcovství v České republice 24. dubna 2025

Zapsala: Mgr. Barbora Mičicová

Schválil: Lukáš Hejna, předseda pracovní skupiny